

[Aage Fogh.]

Om der saa er Mulighed for at faa dem, maa vi forhandle med den højtærede Landbrugsminister om.

Hartel: Med Hensyn til det første af de Lovforslag, vi her behandler, Forslaget om Oprettelse af Indkøbsforeninger, skal jeg paa det ærede Medlem Hr. Elbæk-Jessens Vegne, som skulde have været Ordfører, fremsætte nogle enkelte Bemærkninger.

De Indkøbsforeninger, man her tænker paa at oprette, skal jo erstatte de hidtil bestaaende Driftslaane foreninger, idet disse, efter hvad jeg forstaar, nu skal afvikles, og hvis jeg ikke er forkert underrettet, drejer det sig om et Tab paa $\frac{3}{4}$ Mill. Kr., som ved den Lejlighed skal bringes ud af Verden. Tanken om Oprettelse af saadanne Foreninger forekommer mig god, og vi kan i det store og hele slutte os til Lovforslaget. Dog forekommer det os ejendommeligt, at man vil standse ved en Grænse af 12 000 Kr.s Ejendomsskyld, idet der sikkert er mange Ejendomsbesiddere med noget større Ejendomsskyld, der i samme Grad mangler Kreditmidler som de Folk, der her er Tale om. (*Afbrydelse:* Det er Grundværdi!). Naa, 12 000 Kr.s Grundværdi, men det bliver for saa vidt det samme, idet min Opfattelse er den, at Grænsen er sat for lavt.

Baggrunden for Lovforslaget er den, at disse Ejendomsbesiddere ikke kan faa Kapitalmidler til deres Raadighed, naar de staar over for nødvendige Indkøb. Det er jo rigtigt, og det er en Følge af de daarlige Indtjeningsforhold inden for Landbrugs-erhvervet. Men at forsøge at afhjælpe det paa denne Maade er et Sidespor; det rigtige havde været at bedre selve Arbejdsvilkaarne og derigennem Indtjeningen, saaledes at Støtteforanstaltninger havde været mindre paakrævet. Den Tid er jo omme, hvor de enkelte kunde klare sig selv f. Eks. ved Hjælp af Kautionister. Der eksisterer ikke saadanne frejdige Kautionister mere, der vil træde til og paatægge forpligtende Dokumenter for at hjælpe enkelte mindre Landmænd i en given Situation. Og Følgen deraf er altsaa, at de paa anden Maade maa støttes.

Det forekommer os, at § 4, der omhandler Oprettelsen af en Fællesindkøbsforening, egentlig er den bedste Del af Lovforslaget, idet en saadan Forening, hvis den blev rigtigt administreret og forretningsmæssigt ledet, kan faa endnu større Betydning end selve den enkelte Indkøbs-

forening. Hvis der under Udvalgsbehandlingen kunde opnaas nogen Hensyntagen til den enkeltes Dispositionsfrihed, hvad der ogsaa er udtalt Ønske om her, skulde vi hilse det med Tilfredshed.

Bestemmelsen om det Tilsynsudvalg, der ifølge § 7 skal nedsættes, er efter min Opfattelse ikke saa klart formuleret, at man rigtig kan danne sig et Skøn over, hvem der skal sidde i Udvalget; men maaske vil Ministeren give Oplysning herom, for at der kan være Klarhed paa dette Punkt. Vi anser det for det vigtigste, at Udvalgets Medlemmer udpeges blandt Folk med Indsigt i og Forstaaelse for Forretning, saaledes at Udvalget vil faa Mulighed for ud fra et merkantilt forsvarligt Synspunkt at bedømme foreliggende Tilbud.

Med Hensyn til det andet Lovforslag, der drejer sig om en begyndende Afvikling af Driftslaane foreninger, oprettet i Henhold til Lov Nr. 283 af 3. December 1928, skal jeg fremsætte enkelte Bemærkninger. Da Loven blev givet, var der afsat en Reservefond paa 10 pCt., opstaaet ved at det enkelte Medlem indbetalte 5 pCt. og Staten hensatte en Reservefondsandel paa et tilsvarende Beløb. I de fleste Tilfælde er vel nu disse Reserver opbrugt, om end der, som Ministeren ogsaa ved, findes en Række Foreninger, der ikke har forvoldt Laanefonden noget som helst Tab, men har klaret sig selv. De Tab, som er forvoldt ud over Reservefonden, er nu opført paa den her omtalte Suspenskonto, som man gerne vilde have ud af Verden, og jeg kan tiltræde det Synspunkt, at det var rigtigt at faa den helt ud af Verden.

I sin Forelæggelsestale her i Tinget udtalte Landbrugsministeren, at Staten ikke havde gjort Brug af det solidariske Ansvar i saa stort Omfang, som den havde Ret til. Det er egentlig en ganske ny Oplysning for mig, idet jeg slet ikke troede, Staten havde gjort Brug af det solidariske Ansvar i Forbindelse med Forvaltningen af denne Lov, og jeg vilde gerne have en orienterende Bemærkning fra Ministeren om dette. Derimod kan jeg tiltræde Ministerens Udtalelse om, at de fleste af dem, der er tilbage, vel kan betale det, de selv skylder. Det var nemlig samme Synspunkt, jeg fremhævede her i Tinget den 5. Maj 1937 under Behandlingen af Tillægsbevillingslovforslaget, idet jeg allerede da henstillede, at man paabegyndte en Afvikling af disse Foreninger ud fra det Synspunkt, at man ved at lade de enkelte træde i Laaneforhold til Staten maaske kunde bjærge det, som de paagældende selv skyldte, medens man